

„Праця“
 Просвітний двотижневник
 для
 Руського народу в Бразилії.
 Виходить в Прудентополі кож-
 ного 10. і 22.
 Річна пренумерата для:
 Бразилії 6\$000
 Галичини 10 корон
 Росії 4 рублі
 Півн. Америки і Канади 2 дол.
 Аргентини 3 пези
 Поодиноке число 300 рейсів.
 Видавці: „Видавнича спілка“.
 редагує: Осип Мартинець.
 Endereço:
 „PRACIA“ — Prudentopolis
 Paraná Brazil

„PRACIA“
 jornal quinzenal para os
 Ruthenos no Brazil.
 Sae em Prudentopolis ás 10
 e 22 dia do mez
 Assignatura annual:
 na Republica 6\$000
 Collaboradores diversos.
 Redactor: Osyp Martyneec

Прудентополіє 22 цвітня.

1913.

22 de Abril.

Редакція і адміністрація містить ся при
 улиці Major Carvalho (ул. Руська).

Гроші за пренумерату складаєть ся по
 кольоніях у місцевого п. агента нашої ча-
 сописи — або посилаючи листом т. зв.
 „vale postal“ Registrado. Кождий пе-
 редплатник дістає чи від агента, чи впрост
 від адміністрації (залежить де зложити
 гроші), посьвідку зложена пренумерати.

Дописи, котріб нарушували личні спра-
 ви осіб, як також не заосмотрені повним
 підписом дописувателя, редакція не буде
 їх помішувати в часописи. Хтоб з допису-
 вателів бажав, щоб его імя було задержане,
 в тайні, може собі застеречи, а будьмо
 певні, що редакція імени нікому не ви-
 дасть. Рукописи звертають ся лиш на окре-
 мее жадане і за зложенем оплати почто-
 вої.

Листи з просьбою о пораді або о ви-
 яснене якоїсь справи, мусять мати залуче-
 ну марку на відповідь.

Дрібні оголошеня по 100 рейсів від
 верша. За всякі оголошеня платить ся
 з гори.

Агенти „Праці“.

Іваї о. Петро Осінчук, Іраді Василь
 Проник, Ітапара Павло Шульган, Павльо
 Фронтін Захарко Повідайко, Дорізон Іван
 Мазепа, Вера Іварані Стефан Гузар, Сан
 Роке — Терезіна Впр. о. Петро Осінчук,
 Марешаль Маллет Олекса Шеремета, Ку-
 ритіба Іван Кутний, Ітайополіс Впр. о. Ігу-
 мен К. Бжуховский, Антоньо Олінто Впр.
 о. Іван Михальчук, Антоньо Кандідо Гри-
 горій Флісак, Жангада Олекса Шаравара,
 Круз Машадо Йосиф Шандрівский, Іпіранга
 Іван Рудніцкий, Гважуїра Іван Шеремета.
 Рійо Гранде до Суль — Іжуї Дмитро
 Галушак, Сільвера Андрій Деміа — С. Ша-
 вер Пилип Бак.
 Селіріто Санто — Уржанта Томко Яни-
 шин, Сан Павльо — Корубатаї Андрій
 Деміаковий.
 Аргентина — Апостолес Впр. о. Іван
 Селішні, Азара Впр. о. С. Анастевич.
 Росія — Київ Велика Підвальна 6.
 Галичина — Львів Книгарня ім. Шев-
 ченка, Ринок 10.

Зі Сьвітлим Торжеством Воскресенія
 Христового засилаємо всім нашим пе-
 редплатникам, читачам, дописувателям,
 прихильникам і всьому Українському
 народови у вольній Бразилії — найсер-
 дечнійші желаня і привіт, бажаючи як
 найшвидшого відродженя у вірі, щастю,
 волі і гаразді. Христос воскрес!

Христос воскрес.

Христос воскрес!

Сияє ясне сонце із небес;
 Прогнавши горе та плачі-жалі,
 Немов бриланти сипле по землі.
 Сьвяткує празник небо і земля,
 Ликує — радуєть ся вселенна вся.

Во істину воскрес!

Христос воскрес!

Христа найбільше чудо із чудес!
 Бо він ним силу ада поконав,
 Тяжкі окуви смерти розірвав;
 Печать зломивши у раю дверей,
 Подав жита бальсам, для всіх людей.

Во істину воскрес!

Христос воскрес!

Мов з вітром дим поганьства демон щез.
 Христос воскрес. Тож серцем воскреснім
 І ми усі, та серця обновім!
 Звільнім ся від гріха тяжких оков, —
 Нехай Христос в душах, воскресне знов!
 Во істину воскрес!
 о. П. Штокалко.

Христос воскрес!

Не тріснули у нас ледові криги, як
 десь се під пору весняного часу, коли
 припадає Воскресеніє Христове, у Старім
 Краю. Ні землі не пробудалась до но-
 вого життя, ні зелені не набрала, ні
 птишка у нас не вернула з за моря, бо
 у нас вічна весна. Як у Старім Краю,
 коли налігало Воскресеніє Христове,
 всі кличуть: Весна! Весна!

У нас того порелому природи не ви-

дати так, як бачуть его наші Брати по
 тамтїм боцї моря. Можемо сказати рад-
 ше, у нас під пору Воскресенія Христо-
 вого, природа хилить ся до зими. Та чи
 Празник Сьвітлого Воскресенія паде у
 пору вічної весни, чи коли пробудкуєсь
 природа, чи серед вітних ледів, чи над-
 мірної спекоти, віра у Сьвітле Воскресе-
 ніє, наука Божя з сеї Божеської Тайни,
 остаєть ся всегда однака, незмінна,
 сьвіта.

Христос воскрес! У могучий, силь-
 ний, дивний акорд-тон, зливаєть ся го-
 лос сеї пісні, а продираючись крізь ліси
 наші, лучить ся він з голосами, піснями,
 усіх наших українських осель. І кождий
 хто вискаже чи засьпіває слова пісні
 »Христос воскрес«, мусить узнати, що
 у ній криєть ся глибока тайна віри,
 надії і великої любови Божої. Хвальне
 Воскресеніє Христове се фундамент —
 підвалина нашої сьв. віри — се підста-
 ва нашої надії — се обяв найбільший
 Божої любови до нас людей.

Від першого Великодня, який збуєсь
 у городі Гетсманьскім по плиннійшій
 день сплили на цїле людство великі
 благодати Божі.

Христос воскрес. Ся пісня побіди
 повалила об землю вєсь поганьство.
 Повалилась боjackи поганьські і більш не
 повстали. З Воскресенієм Христовим
 ввійшла у сьвіт нова наука Христа, що
 голосила мир і любов. Христова наука
 вивела з темряви і понижєня на сьвіт-
 ло денне, на недостижнму висоту, люд-
 ську гідність і однакову
 вартість вєх людей перед обличєм
 Того, що сотворив рід людський. Там
 наука казала і каже цїлоти людей не
 пієти майна, уродженя або гідности, але
 пієти чистоти серця. Ся наука знесла
 той закон природи, який, що тяжів
 на людськїм роді, вєргодує невісту
 влав на рівні з неплідьниками. Розбив
 той закон, зніс се право і дає кождій
 жєнщині нове місце, у хатах — на під-

ставі християнській. Що зробив і робить досі по цілій Вселенній, Дух християнський? Він зробив людей, веселих, щасливих — підняв людей, дав їм просвіту, плуку. Дух християнський отворив цілу сьвітську шкідливу, війшов у всі галузи людського знання і показав, що без духа християнського робота в різних напрямках не підє, ослабить ся, змарне і згине.

І хоч ставали і стають супроти науки Христової різні погани, новітні недовірки, масони, схизма, лютерани, пресвітерани, хоч старались і добувають всіх сил знищити, усунути зі сьвіта не тільки науку Христову але і імя «Христос» — не в силі сего зробити, бо се борба з Христом, а Христос Богом, бо Сам о власній силі з гробу воскрес. Христос воскрес! Бога не поконають!

Щож значилоб людське житє, еслиб сего не кришила тая сьвята наука, що колєсь буде інакше. Еслиб не надїя, яке наше житє! А Христосе Воскресєнїє, се підстава нашої надїи во всіх напрямках наших робіт, дїл, бажань.

Христосе воскрес і ми воскресємо. Тїло зїнеутє, оживить Бог, силою Божою колєсь до нового житя!

Христосе воскрес. Те що ми піднимаємось на сьвітї різних справ, дїл, що серед найтяжких обставин люди нинї гуртують ся під народні прапори, та довершують великих дїл на полях просьвітних — звідкїля у них сила? Хто їх оживляє? Хто дає їм відваги?

Сьвітє Христосе Воскресєнїє! Туть фундамент надїи.

І багато знайшлось було людей, що зі злоби, ненависти до Христа, не повірили і не вірять в що сьвяте воскресєнїє. Та дарма, за багато доказів, за много сьвідків Сєї Великої Побїди, Триумфу Христа над смертюю — духом злим. Предвидїв Бог, що бувають недовірки, що стануть заперечувати єю Сєю славною побїду. Самї жиди, хоч не хотїли, узнали, що Христосе воскрес — що Христос побїдїв, що наука Сєго сьвята, що Він законодаєць, Він розказує — а людство мусить слухати.

Сьв. Тома се начеб прообраз сїх недовіроків у сьвітє Воскресєнїє Христосе. А мимо того і Він повірїв закликавши: „Господь мій і Бог мій“, а збулось се тому, щоб недовірки пізнійших часів не мали жадної підстави до невірства свого.

Той Воскресний, о власній силї Христос, жєє між нами і багато має вірних прихильників, ревних при Собє, пропаяючи Сєго сьвяту, Божу науку. І той тїльє, що у Нєго є чимєсь Христос, що справдї вірять в Христа ділами — засьїває сердєм широким, веселим тую прехорошу сьвяту пісню триумфу Христа:

„Христосе воскрес“ — „Жєє Христос“!

Руський Великдень під панованєм Польщі.

Лячно подумати про те, як то колєсь жило ся Русинам під польським панованєм... Були часи, коли то польська шляхта зробивши наїзд на Русь, загарбала при помочи огню і меча руські землі, та так страшно поневолила руський народ, що в тодішнього Ляха худоба мала більше значїня, як руський селянин. Тай знущали ся по звїрськи тодішні пани над руським народом. Пан мав необмежену власть над ним і як хотїв, то убивав безкарно Русина.

А вже найстрашнїше згадати про се, як то польські пани будучи християнами, запродували жидам, наредовували руські церкви по селах і містах.

Польські пани давали жидови, звичайно шинка, и — церкву у наєм за умовлену цїну. Отже властивим паном церкви був тоді жид. Він мав все ключі від церкви і порядкував церквою.

Як треба було кому до церкви, чи то охрестити дитину, чи покропити небїшица, чи що, мусїв іти перше до жиди, що мав в арендї церкву. Він мав в себе ключі від церкви; треба було єму кланятись, просити, щоб був ласкав дозволити отворити християнську руську церкву. Як Жидови хотїло ся, то ішов, або їхав до церкви і отворяв її для сьвященника і вірних. Але за се мусїли Русини грубо жидови за кождий раз платити.

Навіть на Великдень мусїли руські селяни просити жиди, щоб дозволив їм їх власної церкви на відправу Богослужєнь в сьвітлий празник Воскресєнїя Христового.

На перед два, або день перед тим просили Жиди, щоб отворив в недїлю рану церкву. Складали єму за се оплату, яку сам хотїв. І досьвїта приходили люди під церкву і ждали тут терпеливо з сьвященником, поки не прибув жид з ключами від церкви. Не раз доводилось нещасним людям ждати довго, до полудня, заки Жидови схотїлось прийти і отворити дїм Божий. Особливо тоді, як жид-арендар був на другому селї. Очікуючи до полудня, під замкненою церквою з пасками, нещасні люди дуже раділи, як дочекались вже прибутя жиди з церковними ключами. Тай з сього приводу зложив народ пісню, котру ще й нинї сьїває в гаїлках:

„Іде, іде Зельман;

Іде, іде єго брат

І вся єго родина!“

Зельман називав ся арендар. Люди довго ждали на нього під церквою, а як врештї побачили, що він іде, стали кричати, з радостю: „Іде, іде Зельман!“ Ще й з вдячності співали сьїванку на єго честь.

Тай то гаразди мусїв переживати руський народ колєсь під ляцьким панованєм... Та всяке лихо минуло ся, а бутна і зухвала Польща, яка стояла на кривдах і слєзох руського народа, упала і розбила ся на смерть. І не одно лихо пережив руський народ. Пережив татарську, турецьку і ляцьку неволю, тай переживє ясьє і нинїшню несправедливїсть під австрїйсько-польським панованєм.

Управа винограду.

(Продовженє).

Мучний грибок (*Pezopeziza viticola*) Першим шкідником виноградників є мучний грибок. Як попередні два шкідники так і той всюди знаходить ся де лиш

управляє ся виноград. Найгірше показав ся той шкідник у Франції в 1878. році, де знищив більшу часть виноградників. Як попередні шкідники по найбільшій частї на корїню усадовляють ся, так і той на листю. Мучний грибок складаєть ся з маленьких животинок, білої барви, громадно живучих так, що для людського ока видають ся мовби білої барви мух. Осїдають на листю а починають свою роботу в часї вогкої пори донакож в часї посухи в той спосіб, що причеплюють ся спідної частї листа, нищать тканки листа так, що на поверхній частї виноградового листа показують ся жовтяві плями — котрі подібні сьуть до і не ю. Листє заражене тим грибом жовтїє, звиваєть ся в трубку і перед часом опадає.

Се лиш початок нищеня виноградників. В слїдуючїм році сєй мучний грибок виступає далеко більше, бо вже молодєньке листє нищить — не дає винним ягодам розвиватись, бо забирає їм потрібний сок. Такі ягоди перед часом палєнїють, вянуть і опадають. Если яка китиця в своїм часї дозріє, не має смаку, а єї сїк єсть кислий так, що винні ягоди залєдво 10 процент посїдають тої солодостї яку мають ягоди вільні від того грибка. Виноградники заражені тим грибом виглядають сумно — немають поодинокі винні лози того взросту, молоді галузки схнуть і відпадають і сама лоза на довгі літа неприносить пожитку если в другім році цілком не усьихає. Таким чином тої (шкідник) грибок може всі виноградники знищити. На знищенє того шкідника є один лїк, котрого если в своїм часї ужиєсь, можна єго знищити.

Се є мїшанина з сїного каменя, вапна і води, котрою если в своїм часї в певних відступах скроплюєсь виноградники — напевно, і напевно винищить ся той грибок.

Мїшанина тая так приговляєть ся: До сто літрів дощєвої води дає ся два кїльє сїного каменя і пять кїльє чистого гашєного вапна. Мїшає ся добре вперїє воду, щоби синий камїнь розпустив ся, дєперва тоди додаєсь гашєного вапна і дє все добре вимїшати. Уживаєсь до того сїкавки. Щоби тая сїкавка не заткалась нечистими частями вапна або сїного каменя — треба тую мїшанину перецїдити через кусник полотна.

Тої мїшанини вистарчить на виноградник маючий обємїст чверть морга...

До такого скроплєня уживаєсь також сїкавочки котра має отвір мовби сїтку. Скоро лиш покажуть ся плями на листє зверху, зараз треба тую сїкавку скроплювати листє зверху. Коли вже і зі споду жовтї плями показують ся — то вже запізно є і листє вже не дасть ся уратувати.

Час скроплюваня є насамперед коли розвиваєсь листє, але еше перед цьвітєм. Часто вистарчить покропити лиш раз тую мїшаниною а знищить ся той грибок. Але тут в Паранї і в загалї в горячїм підсєню треба скроплювати 2 і 3 рази. Того средства котре є певним на вигубленє того грибка в виноградниках не треба залишувати — бо є певне. Тому, щоби виноградники ухоронити від того грибка, треба заздальєгїд приготувити собі тую мїшанину, а скоро покажуть ся плями на листю, сєй час ужити того покроплюваня.

(Дальше буде.)

Ювїлей Романових.

Як звїсно в Росїи сьвяткували в мїєнци марцю тристаїтний ювїлей цаї

ської де
росийск
несподї
вїбит
царї —
запротє
мають С
поганим
Таж то
Чо
тичну
уряд ви
не зму
такого с
Одн
з сего п
тация ц
сїб позб
ти поли
І сн
богато л
на листа
чаткою,
маєстат!
І зап
сьвітєви,
ноу руко
поневоле
єписи п
спили з
вуть у ве
колиб поз
входять в
народам,
були пана
хвальний
голоси за
би ся в о
лїн. Бож
були їх ве
дарували
що закрїс
бою прико
лї пана не
ти ся з од
А укра
згадати п
„що розп
„Вторую“ сє
вдову сирот
Нам дос
1876, котри
їньської мови
народного бо
в Галичїнї,
царським, Р
Нам вистарчи
род з крїно
від своїх кат
рїд Ромєнових
Та не вис
католикам зга
нєльї привди
від царського
В нашїй памят
шнї хвїлї пер
лїцької Церкв
наєсь в наших
ємнї картки іє
не якїсь погани

ської династії Романових. З тої нагоди російський поштовий заряд хотів зробити несподіванку вірним підданам і казав вибити нові поштові марки з образом царя — але много поштових урядників запротестувало проти того. Як то они мають бити печаткою по царським лицю, поганими знаками чорнити ясне обличчя? Так то святотатство, образа маєстату!

Чорносотенці почали зараз патріотичну агітацію проти таких марок... І уряд вицофав з обігу ці марки, щоби не змушувати поштових урядників до такого страшного гріха.

Одна німецька часопись робить з сего приводу слушну увагу, що та агітація цілком несправедлива. В той спосіб позбавлено вірних підданих можності полизати царя на марці — з заду.

І справді! Наша редакція одержала багато листів з України і диво! Марки на листах тільки берегом означені печаткою, знати боялись образити царський маєстат!

І загреміли гартати і звістили цілому світові, що вже 300 літ, як під страшною рукою Романових стогнуть мільони поневолених народів, а чорносотенні часописи голосять про добродійства, які сплили з рук царів на мільони, що живуть у великій, російській державі. Але колиб дозволено промовити народам, що входить в склад російської держави, тим народам, що колись мали свої держави, були паанами у своїй хаті, тоді сей похвальний гимн урядничих верств та голоси запроханих часописей, замінили би ся в один великий, страшний прокляти. Бож ті народи знають, що царі все були їх ворогами, знають, що царі роздавали їх землю своїм зашникам, що закріпостили селян, зробили їх худобою прикованою до землі, яким без волі нана не вільно було навіть перенести ся з одного села до другого.

А український народ? Нам досить згадати про „Первого“ себто Петра — „що розшинав неньку Україну“ та про „Вторую“ себто Катерину — „що доконала вдову сиротину“.

Нам досить згадати про указ з р. 1876, котрим заборонено уживати української мови... та про сего страшного народного болика, яким є „москвофільство“ в Галичині, піддержуване та оплачуване царським, російським правительством. Нам вистарчить... щоби український народ з крайною відразою відвернув ся від своїх катів та прокляв хвилю коли рід Романових засів на царським престолі.

Та не вистарчить нам Українцям — католикам згадати лишень самі національні кривди, яких зазнав наш нарід від царського кнута роду Романових. В нашій памяті ще живо стоять ті страшні хвилі переслідуваня нашої католицької Церкви в Холмщині. Кров стікає в наших жилах, воли читаємо ті сумні шартки історії нашої Церкви. То не якісь погани Турки, Тагари пролива

ли християнську кров, але наші брати Славяни християнські царі з християнської династії Романових... А в нашім серци ворунить ся біль і жаль що то засліплене та відвічна ненависть до всього, що носить на собі католицьке ім'я і доси не устає, чого доказом от хочби найновіша подія, яка складалась в Петербурзі. В цілій Росії святкують ювілей, молять просять Бога о щасте добро для царського роду — в столиці краю Петербурзі гонять католиків з церкви, безправно замикають їм святиню.

Отсих кілька слів написаних з приводу ювілею тої славної династії нехай собі добре затримлять особливо ті наші брати-католики, що з такою тугою вижидують приходу „білого царя“. Ми навчені історією добре знаєм, добро яке сплило би на нас від роду Романових.

„Практичні ради що до хову курят...“

(Дуже мудра господарська стаття)

Де лиш побачу курята і жінку, зараз звертаю мову на дріб. Ішов я вночі в „аптики“ зашпортнув ся, упав в рів і роздер чобіт. Щоб не чіпала ся жінка, що я по п'яному йшов, сказав я, що Данилів пс зачіпив зубами...

Приходжу до шевця.

— Слава Ісусу Христу...

— Слава на віки...

— Боже помагай...

— Дякую за добре слово... Сідайте прошу.

Шевчиха купала якраз брудне дитинсько, виглядало як страхопуд, а її дитина як чортеня. Треба було щось сказати. Набираю відваги і безлично брешу просто з моста:

— Гарну дитинку маєте, подібну до мамуні; біленьке як папір, певно хлопчик.

— Ні, дівчинка, назвали її: Любця... як я їй дам біленьку льолю, буде моя дівчинка як ангелик...

Думаю:

— З рогами...

А голосно:

— Як там, пані майстрова, посадили вже квочку?

— Я все маю марцівки. Уже тиждень, як повилізали. Вилізли що до одного. А от як порпають! Зість вам кусник шкіри і не зашкодить ему.

І показала рукою в кут, де справді порпала ся ціла громадка курят вкупі шкір, старих холаків, пороху, колків і всяких шевських причандалів.

— В щасливий час ви певно посадили квочку. От у моєй сусідки, Данилихи, такі вам слабенькі, заниділі, ледви ходять... кривуляють...

— Певно посадила квочку, як ще мерця не поховали. Всі вам вездихають. Таке то є вже до курят. Минувшого року забула я що то не можна брати покладків на Благовіщене. Вбираю я під квочку... Що скажете? Ні одно курятко не було здорово. Всі каліки. І погнули до одного.

Я все мотаю на вус і думаю:

— Гарна буде стаття господарська.

А майстрова лепече далі:

— А от Посівайлиха! Мала десятеро курят, то вам жемоїд не вдержать ся ні

хвилинок дома. Бігає по хатах а свого подвіря не вдержать ся.

— А чомуж се? — питаю.

— Прийшов дід до хати, а годі вже квочка сиділа на решеті. А Посівайлиха, от як Посівайлиха. Вкrojла байду хліба, тай ділови. А то, як хто дасть тоді, як квочка сидить, що будь ділови, то курятка не будуть тримати ся хати. От що. А як виросте така курка, то капне одно яйце під одною шопою то знесе ся десь аж на кінці села, або де на дорозі, в поросі... Нема пожитку з таких курок...

— Я й того не знав. О, накартаю я свою бабу! Вона на саме Благовіщене покладки вибирала, позавчера посадила, а що для якийсь дід навинеть ся тай не піде з порожніми руками.

— Ох, падоньку нещасливий а бігайте, тай покидайте всі покладки з решета! Засмердять ся вам певно що до одного...

— А не знаєте ще якої поради?

— Як гречку сіють, то не можна садити квочки, бо курята так будуть безнастанно пишати, що годі буде з ними витримати... Тай як сидить квочка, то не можна шкаралуп кидати під кухню, бо повилазять з покладків самі курі... Буде вам жемоїд п'яти, а не знесе ані одного яйця.

Мені приятно зробило ся від тих відомостей. Господарська стаття зачала мені вилонювати ся в голові. А щоб бояв ся я, щоб не забути чого тому чим мерщій вибіг з майстрової хати в однім чоботі, без шапки і пігнав домів, щоб написати все то, що чув.

За кілька хвиль подвіре наповнило ся людьми; цікавіші заглядали в вікно і кивали головами. Я підпер голову рукою, а другою писав завзято. В моїй увазі пересували ся наслідки улпшення хову дробу. А все то моя заслуга.

Доглянув я крізь вікно, що швець стояв посеред товпи і розказував щось дуже цікавого. В одній руці держав мою шапку, а в другій незалатаний чобіт. Як показував у вікно засмоленою рукою, то подавав ся в зад і чим скорше спускав перелякані очі.

А мені плила стаття, стелили ся на папері слова, повні жичливости для піднесеня сільського господарства:

„Газдині мої любі! Послухайте мене! Не беріть яйця до рук на Благовіщене, бо курята будуть каліки. А як мерлець лежить в селі, то най вас Бог боронить садити квочку: покладки засмердять ся і дідка лисого побачите не курята... Говорила мені шевчиха, що як шкаралупи з яйця кидати в піч, то з покладків повилізають самі курі... будуть вам п'яти в день і вночі, не дадуть спати і не знесуть яйця...“

Дуже мені було приятно, що люди з мого подвіря показували у вікно пальцями і ковтали пальцями собі до чола. Видко говорили о моїх умових спосібностях; а може догадали ся, що пишу дуже мудру статю господарську.

Нараз щось скрипнуло. Хтось відчинив обережно двері. Крізь шпину доглянув я засмолене лице полатайка. Опісля я мусів очі зажмурити, бо мій чобіт, що его був задля поспіху лишив у шевця, влетів з сіний до хати, гелнув до моєй голови, опісля скочив настіл, повернувся фляшину з чорнилом, замазав мою статю про хов курят і покотив ся під лаву. А шапка лежала собі вигідно в цебрику з пом'яями, на середині хати.

При тім закрімив я що всі люди зачали в перегоні утікати з подвіря.

Всьо мене тішило. Видко: боляи ся бистроті мого ума... Т. п.

Фейлетон.

Катастрофа на Антилях і її причини.

(Продовжене).

Дня 5. мая побачили люди, що водою в озері на горі стало підкидати, а вже на другий день далось почути сильно землетрясення і вечером околo 7 год. підняв ся з кратера величезний стовп пари. В середу дня 7 мая досвіта роздав ся страшний гук і бухнув нагло величезний стовп хмари; в три години опісля стало кидати камінем і сипати попелом. Зробило ся темно як серед ночі; на горі блискало і гриміло раз пораз, воздух був наповнений сірчанов паром, земля трясла ся а знід сноду чути було страшний гук; жерела поввисхали, озера зачали киніти а понад цілим островом повисла одна величезна чорна хмара, з котрої опісля став падати попіл і каміне. В містечку Шато-Белер засипало улиці попелом в одній хвили на дві стовни грубо. До північного побережа не міг приступити ніякий корабель. Накопець в само полудне попала лява шістьма струями і вкрила всю караїбську землю на чотири стои грубо, знищила всі пом. всі домі і худобу та зробила смерть всім Караїбам. Аж в п'ятницю вулькан трохи успокоїв ся і можна було взяти ся до ратовання. В сій катастрофі згинуло звиш 1600 людей а між ними і кілька ролян управителів плянтацій.

Під ту пору заворушилось було на всіх Антилях, почавши від Тринідаду аж до Ямайки. Вевди трясла ся земля і на стала була страшна спека, у воздуху чути було запах сірки а на Ямаїці сіркові жерела стали були так горячі, що вже й на сім острові побоювали ся якогось вибуху. Вулькан Момотомбо в Нікарагві став вибухати а так само і вулькан Коліма в Мехіку. Навіть аж в північній Америці рушив ся був вулькан Йона. Та й в Європі проявились були сліди катастрофи на Антилях: в Іспанії були землетрясення а коло Аячіо на Коранці рушив ся підморський вулькан межі островами Сангвінер. Наконєць дня 20 мая настав новий вибух гори Пеле. Досвіта того дня вкрила була густа хмара попелу і каміня цілий остров Мартиніку аж далеко на полудне поза Фор де Франс. Якраз сходило сонце а від него хмара так зачервоніла ся, що здавало ся, якби ціле небо горіло, а люди у Фор де Франс гадали вже, що то якийсь огонь паде на них і страшно перенудажі стали втіати, куди хто виді. Аж по довгій хвили успокоїли ся, коли побачили, що з тої хмари став падати попіл та каміне, і повертала назад до міста. Загаломо припускають, що сїм

вибух був так само спільний, як і той з 8 мая. Від сєй пори зачав поволи наставати спокій на Антилях.

А тепер придивім ся, що за сила викликала цілу ту катастрофу на Мартиніці. Передовсім впадає в очи незвичайна, непонятна для нас сила вибуху з дня 8 мая, котра в одній секунді здмухнула місто Сен Пер в дословнім значіню того слова. Із залізного будинку, призначеного на торговницю, не лишило ся і сліду. В Морн д. Оранж коло Сен Пер, де була мала кріпость, вхопило кілька тяжких пушок і кинуло ними на яких 30 м. далеко. Металеву статую Пр. Діви, що була на 15 стіп висока і важила кілька тон, вирвало із постументу та кинуло нею на сорок стіп далеко. Сила подуву вулькану перевертала кораблі в пристани, зривала з них комини і машти.

Другим підчас сего вибуху а небувалим доси явищем був той рід смерти якою згнули люди в Сен Пер. Др. Керморган котрого вислала на місце катастрофи французска академія медицини, провівив, що смерть мусіла наступити внаслідок вдихання дуже розпалених газів, від котрих кров нагло скипіла ся, бо у трунів не лиш рот і горло але навіть і гортанка та дихавка були попечені. В самім осередку міста мусіла була настати ще й якась експлозія, бо тут найлено трупи порозривані на кусні. То само доказує також і проф. Бержа котрий звертає увагу ще й на то, що шкіра на трупах від тої страшеної спеки так була висушена, що з неї зробив ся ремінь і она відставала від тіла. Не без того, що і троячі газы, і менно же сірководень, зробили тут своє.

Третою і найбільше характеристичною для сєй катастрофи проявою було то, що вибух з 8 мая пішов в гору, з розколин чы з кратеру понизше головного на вершку. Звідєс бухнуло на місто огненними газами з такою скоростію, що она, як каже Бережа, мусіла бути бодай два рази так велика як скорість, з якою вилітає куля з новочасної пушки т. е. звиш 1000 метрів на секунду. На карті, яку зладив член генеральної ради на Мартиніці, Жозе Іване, зараз по катастрофі сій найнещасливішій, видимо докладно що стало ся. Струя огненних газів разом з попелом і дрібним камінем, понесла ся простісенько на Сен Пер та на кораблі в пристани і сягнула аж поза Карбе обминаючи саме село. В сім місци знищило, спалило і здудло з землі до чиста все, що тут лиш було. Поза сім місцем, від західної сторони острова в напрімї моря огнева сила вибуху була вже слабша, і знищене було вже менше. Сель Морн Руж, Ля Карбе і Ле Прешер вибух сєй оминув; їх засипало лиш вульканічним попелом. Майже цілу Мартиніку засипано з гори від півночі до полудня, попелом; остала ся ледви осьма часть острова незнищена.

Звичайно коли вулькан вибухас, то жоне стовп диму, пари і газів високо в гору з такою силою, що п'який вихор не годен его зігнути. Найкрасший примір того дає нам Везувій, котрого стовп диму і пари розходить ся в горі в пірочезну хмару, ціну (рід осени, котрої галузе розходить ся в горі мов би парасоли). Підчас вибуху гори Пеле дня 8 мая пішов вибух з боку. Проф. Велєт так се поясняє: Гора Пеле викидає кременисту ляву, котру роздуває на порох; лява тотя єсть дуже густа і застигає борзо. Коли газы двинули стовп такої ляви, то єї тягар і нашір газів знід споду розсадили гору з боку, заким ще газы могли набрати тої сили, котра би ляву вигнала аж через горішний кратер; вибух пішов длятого з боку і нароби того нещастя, яке вже знаємо.

(Кінець буде).

Заграниця.

Валканьска війна.

Хотяй переговори в справі заключення мира, між обома воюючими сторонами ведуть ся, то мимо того війна на пів острові балканьскім лютить ся дальше, а дух війни забирає нові жертви в людях.

Під Чатальджою прийшо між Болгарами а Турками до кількох менших зустрічок, за те під Скутарою веде ся від кількох день завзята борба. Черногорці здобули 5 фортів, при чім мали понад 4 тисячі убитих і ранених. Здобуте позісталих двох єще фортів, які боронять приступу до міста, не удержать ся довше над кілька день. Підчас здобування фортів, Черногорці мали доказувати чудес своєю хоробростію з якою йшли в огонь.

Як доносять заграничні часописи, що король Никита мав заявити, що посідане здобутих ним областей є для Черногори питанем життя і смерті. Ми, говорить дальше, єсьмо готові боронити ся з всякими перепонами. Ніколи я не бачив єще свого народу так рішучим як тепер. Упадок Скутарі є питанем кількох днів. Я маю се переконане, що Скутарі в не довгій часі буде мовою столицею. Чи мрії короля Никити сповнять ся, годі тепер єще предвидіти, а то тим більше, що Австрія рішучо противить ся сему, щоби місто Скутарі мало припасти Черногорі. Австрія вислала на побереже Черногори военні кораблі і розпочала перепону, щоби в сєй спосіб не допустити достави середників поживи і амуніції для облягаючих і тим самим приволити Черногору до відступлення від обложеної міста. Змагаю Австрія попірають і иньші великі держави, котрі супротив Черногори урядили демонстрацію фльоти. Лише одна Росія до тепер не прилучила ся до кроку великих держав і не взяла участі в демонстрації фльоти. Англійска часопись „Таймс“ а того переконаня, що демонстрация фльоти не повстримає упадку міста Скутарі і що місто в коротці зістане здобуте. Часопись „Дайль Майль“ доносить, що між залогою Відня настало велике заворушене. Причиною сего є се, що війско домагає ся від Австрії, щоби без проволочно вступила в границі Черногорі.

В справі за ложище перегово жили союзним д твом в мирових

Союзні держ посередництво в мира між ними до розділу між шучо відкидають мі між собою воєнного відшкити ім Туреччюючої комісії провірити і уст

Німецка на доносить, що Фшоби Туреччиненне відшкодовансовій руїні носить також, наступить заст

Папа Пій Xсописи, тяжко про слабість, не тисячі путнских. „Джіорналя Папи є в хвилях вільнПапи, Анна С

Галичина. каній на день му потреває часі має бути ма і бюджет.

Віче поль

руський універ відбули ся в Н іень“, збори в справі укр дискусії в ян ми також репр партії п. Васі няли збори с „Веручи під культурних ст є конечним осві, котре нія ся, не змінить ва, що повст рий буде кид країну збільш причинить ся крайнським нар з царатом, спі Польщі і Укра лодж домагає університету часно законис теперішного л

Кирина пр реформа „вбор ворів в діло, н з одної і другої ші вигляди. Я справі (згадати і в справі виб ставляють ног поляки з пол Грабський і Це коту супроти в ский юдить бе що Русинам не дату в курії бі курії рівнож не ти, що не треба із якої могли що не треба за в сілській курії що не треба краєвого судилу ше на 8. — що чого не треба д тових радах.

„Галицький р

Камінецькому повіті в селах. Сільки бен-ковим, Сушиї, Оглядіві і з Стоянові.

Гробниця Свв Отця. Свв. Отець, Пій Х, вибрав собі недавно після традиційного звичаю своїх попередників, місце на свою будучу гробницю в церкві св. Петра, де спочивають тіла майже всіх Свв. Отців. Гробниця буде дуже скромна: стіна ниж так велика, щоби могла помістити звичайну домовину. Буде она аж до смерті Свв. Отця замурована цеглами, почім замість цегол має бути вмурована мармурна таблиця з відповідною написом.

Найбільша бібліотека на світі се „Національна“ в Парижі, числить 3 мільони томів. „Британський музей“ в Лондоні 2 мільони томів. В „Імператорській бібліотеці“ в Петербурзі знаходять ся півтора мільона томів. У Львові університетська бібліотека числить 100 тисяч томів, в бібліотеці Наукового Товариства ім. Шевченка 25 тисяч томів книжок. Їх збирають доперва від р. 1895. а тамті бібліотеки існують вже кілька віків.

Вовки напали чоловіка. До Дед Лейк, в Онтарію Канаді, прибув недавно Осип Кольчак з Бритиш Колумбії. В кілька днів опісля вибрав ся він до поблизої осяди, віддаленої лиш дві милі на північ. На дорозі напала его ціла череда вовків. На щастя мав він при собі стрільбу і топір. З початку вистрелив на вовків зі стрільби, але не влітавши їм нічого, цофнув ся під велике дерево і поч в боронитись сокирою. Смерть, що загляде а его в очи, додала ему сили до борби з жаками. Трех з вовків, що кинулись на него утлось ему сокирою на місце положити труном, а решта з них, перестрашена тим, уйшла. (Канад. Русин).

Намордники дня послів. Дня 13. грудня с. р. 64 членів громадської ради в Солурмі (Швейцарія), при вході до палати радних побачили небувале видовище. На стінах передпокою висіло саме 64 намордників. Поліція не могла найти автора сего ригінального способу пригадки послам про шкоду від пустомельства.

Година з двома серцями. Один американський лікар, оглядаючи недавно в Кестон, в Пенсильвенії хору 4 літну дитину одної робітничої родини, переконав ся, що має вона два серця, одно по лівій, а друге по правій стороні. Ся обставина спонукала его, що почав оглядати дальших членів родини й переконав ся, що також мати та 13 і 11 літні сестри хорої дитини, мають також по два серця. Не довіряючи собі і закликав він ще інших лікарів і ті потвердили, що дійсно усі чотири члени сеї родини мають по два серця, які вправді не функціонують так як одно серце в нормальнім організмі, бо не суть зі собою получені, однак в кождім разі ціла родина тішить ся зглядно добрим здоровлем.

Легка побіда. Якийсь французкий інженер Матіот має винайти гармату, яка викидає стрільна наповнені не кульками і сначками, але вонючими, одурюючими газами. Стрільно має бути зроблене з легкої матерії, і розстрікує ся так само як шрапнелі в бажаній віддалі після впадоби стріляючого. Стрільно викинене з гармати летить і немов мляна куля пухає, а газ одурює всі животини, які в тім місці на-ходять ся.

Если би справді винайдено такі стрільна і гармати, то всяка війна була би немож-лива. Замість убийчих куль ворожі сторо-ни закидали би себе на війні одурюючими бомбами. Одна сторона слабша вастявила би воготом поле бою, заломорочена газями, і дистала би ся живцем в полон другій стороні. Війна без проливу крови була би

рішена. Инж. Матіот повинен вислати свою гармату на пробу на Балкан.

З Царства темоти. Щось такого як отся подія, про котру хочемо тут розпові-сти, може стати ся хіба лиш в такім кра-ю темоти, забобонности і злодїв, як Ро-сія. Подія та стала ся в нагородській гу-бернії і наробила величезної сензації. Там пропало десь було двое дїтїй, одно мало літ 4, а друге 6. По кількох днях знайдено їх в лісі страшно порізаних. Груди і жи-віт мали порозрізувані, а серце, печінка і кишки були вирізані. Показало ся, що того злочину допустили ся якісь злодїї, бо серед російських злодїв панує здавен давна забобонність, що свьічки зроблені із сала дїтїй, їх серця і печінки забезпе-чують злодїв від їх викриття, отже при кра-дежах і вломах послугують ся вони того рода свьічками. Власти розвили в сій спра-ві енергічне слідство.

Послідні вісти.

Після найновїших вістїй, Австрія ронустила часть резерви; покликаних з р. 1908. т. е. 22 тисячі резервістів з над пів-нічної границі; а Росія розпустила 350.000.

Галицький сойм. 1-ше засідане сойму відбулось 18. марта 1913. Український Клюб дістав трох нових послів: о. О. Ни-жанковського, Л. Рожанковського і І. Коха-новського. На самім вступі намісник пред-ставив нового маршалка сойму гр. Л. Го-луховського. По бесіді Маршалка, забрав го-лос п. намісник Др. М. Божинський. Опісля в імени Українського Клубу промов-ляв Др. К. Левицький. Его бесіда містила ся в тім, що нарід український в Галич-ні домагаєсь остаточного ухваленя вибор-чої реформи і має надїю, що польска сто-рона буде руководитись справедливостію до домагань заступників українсько-русько-го народу.

Спозиция проти виборчої реформи. Тепер зголошуєть ся до слова пос. Чарто-рийський та ім. центра відчитує довгу промову проти прийнятих вчера засад ви-борчої реформи. Спокій, з яким его спер-шу слухано, поволи переходить в здене-рване.

Нараз пос. Стапінському не стає тер-ци, і він перебиває речника центра я-кимось окликом. Не те озиваєть ся один зі шлягунів: „Тихо“. „Що то тихо — кри-чить пос. Стапінський — так можете го-ворити свому форналеви!“

Здавало ся, що зараз вибухне буча та розважнійшій консерватисти а між ними й намісник зацїтькали розлучених демок-ратів.

Коли пос. Чарторийський відчитав свій еляборат заповідженем опозиції „сказав е-му гречно“ пос. Т. Старух. „Маєте панове до диспизції нашї інструменти та зачи-найте обструкцію!“ Тут ціла палата залунала від сьміху.

Туречина, як доносять часописи, го-дить ся вже майже на всі услїва мира, я-кі єї предложили союзні держави, кромі відшкодованя воєнного.

Переговори між великодержавами в сьраві границь Альбанії вже покінчене і усталено границі будучої альбанської дер-жави.

Облога Скутарі Чорногорцями триває дальше. Облягаючим прийшло в поміч Сер-бия. Никита покликуює остатнього жовїра під прапор, щоби лише захопити сю твер-диню. Послідні вісти, які наспїли з Європи доносять, що з появою воєнних кораблів великодержав на побережу Чорногори, Чор-ногорці заперестали бомбардувати місто. а

Никита змяк, сховавшись у свою палату в Сетїні. Між всіми європейскими цїсаря-після часописий бразилійських, стоїть першим місци Никита, бо пишуть: „Nik-tem curagem“ відважний.

Сьмішний куток.

Грунтова відповідь.

Спитали одного дяка: скільки він же випити горілки? А він подумав, питаєть ся:

- А во благовременї, чи натщесерце?
- Натщесерце, кажуть.
- А з закусю, чи без оної?
- З закусю.
- А за гроші, чи безвозмездно?
- Безвозмездно!
- О! каже тоді дяк, коли так, то безконечности!....

Не йме віри.

Двое дїтїй стоять під хатою старши і один з них гукає:

- Дядьку, дядьку?!
- А що там? — питаєть ся старши, вихиляючись з вікна.

— Та ось Кирило не йме віри, що вас від горілки ніс червоний.

Причина. — Гей хлопці, дід тоне! І пайте его мерщї!...

— Еге! Добре тобі гукати: „Хапайте! Хапають звичайно за чуба, а він тобі дсий, мов колїно... От, і хапай!...“

Розумна дитина. Батько: „Коли я хлопчиком, я ніколи не брехав“.

Син. „А з скількох же років ти поч брехати, тату?“

Оголошення.

Земля на продаж на кольонїї Іваї Іваху.

Продаєть ся 2 шакри (25 анкрів). Об шакри з гервою, лісом, а земля під збіг знаменита. Шакри оплачені — є титул фінїтївний. Ся реальність лежить при лонній дорозі Іваї — Сан Роке. Від дороз хороша загорода, є простора хата, кухня, стодола; портера обгороджена на 6 анкрів. В портерї знаменита вода. Кромі того на подоїрю домашня студня. В шакри місце догідне під млин. Продаєть ся всю реальність або частину єї. Близші до мости подаєть: Miguel Babireckuj, colonia Ivaly — Paganá.

Земля на продаж в Марешаль Малпа.

Земля з лісом і гервою в обемі 85 анкрів продаєть ся разом або в части, земля рожайна і придатна під управу. Така в місті суть на продажлоти під будову три деревлянні доми. Один з тих домів є сїдає уряджену пекарню і венду. Ціна ку на зі вагляду на виїзд властителя дуже приступна. Близші услїва подаєть властитель Антїн Собоньський в Марешаль Малпа.

На кольонїї Ітапара. Продаєть ся 4 льо-у місті (седе) в напрямі ліній Б. Д. З льо-ти оббиті разом, четверта необбита і від-далена від прочих о 500 метрів. Льо-розміру 50 — 60, оплачені; єсть титул фінїтївний. Інтересовані зголосять ся Николі Качановського — Прудентопіліс.

Прийм
Ед
зета. В
Співроб
країнсь
ський,
Одесь,
Майорсь
Від
кісь сто
Галичин
сторонах
інцеви 6
Щи
Адреса
вальна ч

НАЙБІЛШИЙ РУСЬКИЙ СКЛЕП

в Прудентополи.

Василя Войтовича.

Поручаю всім Русинам так місцевим як і з подальших руських о-сель, мої товари. Великий склад товарів споживчих і різнородних: новіт-ня фазенда, всякі знаряди потрібні до ужитку домового наших пп. кольо-ністів, як: скла, цорциляни і кухонні знаряди.

Різнородні вина, лікери, горівка і т. п.

Купую збіже — герву. — Маю просторий і супокійний барак на нічліг для прихожих пп. кольоністів.

Ідїть до свого — свідомого Русина!

Wasilio Wojtowyecz

Prudentopolis

Paraná.

Михайло Бабірецький

в Марешаль Маллет,

поручає свій перворядний готель близько стації залізничної, уряджений після наймодніших ви-мог. Окремі, ясні, просторі та ви-гідні кімнати з обслугою. Кухня знаменита, страви вкуєні здоро-ві; пивниці заосмотрена багато у всякі знамениті напитки краєві і заграничні.

Обслуга скоро і точна.

Ціни умірковані!

Hotel VIANNA

Marechal Mallet

Paraná

Никита Доняк — місто ІРАТІ.

Знаний воїм зі свого великого скле-пу, що его отворив еще в році 1908. — а тепер побільшив в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, не далеко стації залізничної.

В його склепі знайде кождий Русин найлучшої сорти і найдешевший товар. О сїм переконаєсь кож-дий, хто вступить в хату Никити Доняка.

Простора нова сая повна Seccos e Molha-dos, велізя, різнородна фазенда, товари споживчі, — а все по ціні найприступнішій. Переїжджаю-чі можуть переночувати, або в бараку, або в саях в горі помешкати. Ті, що мали до дїла зі скле-пом Никити Доняка, вдоволені з его товару.

До кождого потягу висилаєсь власна каросса. РУСИН ДО РУСИНА Никити Доняка. СВІЙ ДО СВО-ГО! Никита Доняк, се одинокий руський вендяр в місті Іраті.

Miguel Doniak, Iraty — Paraná.

CASA IMPORTADORA

CARLOS LUHM & IRM.
CURITYBA

Rua do Riachuelo, 30 — End. Teleg. LUHM — Caixa do C. 48

Casa Filial em Ponta Grossa

Rua Santos Dumont — End. Teleg. LUHM — Caixa do Correio 28.

Seccos e Molhados, Ferragens, Armazinhos,
Drogas e Tintas.

Фабрика лікорів, Біттер Бонекамп і Капіле, слав-ний напїток без алькоголю „Більц“.

Товари споживчі краєві і заграничні.

Вина реньські, Мозелля, до Порто, Маляга випо Віржень і Райнгольд.

Овочі в консервах.

Склад цукру з Пернамбуко, цукор полудневий, риж алькоголь з Пернамбуко, селедї, шпагати, шнур гербата індійська печі, шрїт, цемент, горівка, листи, і коверти, всякого рода пяпери, пера, олівці, всі при-бори до писаня.

Сардинки, сарделлі, сіль груба і мелена.

ЛІКИ ГОМЕОПАТИЧНІ.

Ширїть часопись „ПРАЦЮ“

Приймаєть ся передплата на рік 1913.
ГАЗЕТИ „РАДА“.

Єдина в Росїї щоденна українська га-зета. Видаєть ся вона вже восьмий рік. Співробітничать в нїй красці сучасні у-країнські письменники, як М. Коцюбин-ський, В. Винниченко, Г. Чупринка, О. Олесь, М. Левицький, С. Єфремов, П. Майорський і т. п.

Відгукуючись на всі подїї і мають я-кісь стосунки до жита Українців в Росїї Галичині, Буковині, Америці і по иньших сторонах, „Рада“ дає змогу кожному Укра-їнцеві бути свідомим сином свого народу.

Ціна на рік для Бразилїї 9\$000.
Адреса: Европа — Росія — Київ, В. Під-вальна ч. 6.

„СВІТЛО“ третий рік виданя.
Журнал призначаєть ся для семї і школи виходить раз на місяць (всього 9 кни-

жок, кожна розм. од 5 до 6 аркушів) по такїй програмі:

- 1) Статїї що до теорїї виховання і народньої освіти.
- 2) Ознайомленя з усюкими питаннями виховання і практичне пристосування їх до шкільного й сямїювого життя.
- 3) Значіння художнього розвитку в справі виховання і осві-ти.
- 4) Сьогочасне становище народньої осві-ти, школи і народнього учительства на Украї-ні.
- 5) Хронїка діяльности всяких просвітних, педагогичних і наукових товариств.
- 6) Огляд педагогичних російських і закордонних журналів.
- 7) Твори красеного письменства.
- 8) Бібліографія.

Передплата за кордон (Бразилїї 5 карбо-ванців (7\$500)
„СВІТЛО“ Київ, В. Володимирська 93.

„ДОБРА НОВИНА“
народна часопись, присвячена ширено просвітї і науки та суспільним госпо-дарським справам.

„Добра Новина“ виходить покищо що два тижні, а опісля буде виходити кождого тижня. — Річна ціна для Бразилїї 5\$000.

„Добра Новина“,
у Львові ул. Рїзвярська ч. 5.

„Канадійський Русин“
тижневник — одинога католицька часопись у Канаді,
поміає знамениті статїї просвітні, науко-ві, добрі ради, фейлетони дібрані. Новинки з Канади, Сполучених Держав, Старокра-єві і Бразилїї. Дає добрий погляд на по-літику держав.
Виходить кождої суботи у Вінніпегу.
Передплата для Бразилїї 5\$500
„Canadian Ruthenian“
619 McDermott Ave,
Winnipeg Man. Canada.

У нас можна набути книжки Видавництва
ОО. Василян у Жовкві.

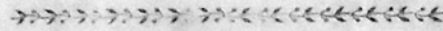
Читайте „Місїонар в Бразилїї“.

Великий руський склеп Івана Кутного

в Куритибі побіч руської церкви, ул. Віконде до Рійо Бранко!

Поручаю всім Русинам з Куритиби як і з кольоній, мою багато заосмотрену венду і склад різних продуктів, так краєвих як і заграничних. Продаж гуртова і деталічна, по ціні дуже приступній — і так продаю: горівку і агварденти, оправдані впрот з фабрики з Моритес; муку пшеничну, фарину кукурудзяну як найкращої якості, цукор, сушену рибу, селедці, каву мелену і зермятами, начинє кухонне і порцінянове, різнородні вина і лікери і т. д.

Купую абіже як: жито, кукурудау, фасоло, бараболі і т. д. Маю заїадне подвіре і стаїню для коний, хтоби з п. кольоністів хотів заночувати.

Дальше поручаю мій шевський в арстат, де виконуєсь всяку шевську роботу після замовленя, як черевиків і шинелів з найлучшої шкіри і полотна.

Отже прошу п. кольоністів використайте добру нагоду, а притім не забудьте на слово „СВІЙ ДО СВОГО.“

Адреса для листів Rua Sta. Mathilde N. 40.

ПОЗІРІ!

Альмейда і Сп. Кеше, власители місцевої апткки подають до відома всім інтересованим, що одержали великий запас ліків так краєвих як і заграничних.

Услуга скоро і совісна. Ціни найприступнійші.

Лік „Ромеро“ можна дістати в нашій аптці.

Almeida & Kecher
Prudentopolis.

Читайте і другим давайте!

Жоао D. Silva, власитель пекарні „Естрелла“, виготовляє папери різних слюбів, інвентарів, арріламентів, просьби (рекериментів) на вдатченні режістра дітей, просьби в справі непорозумінь, грашів, листів, шакрів загород, платів доріг в кольоній Прудентополіс.

„ПРАЦЯ“

просвітний „дзятківський“
для

Руського народу в Бразилії. Виходить в Прудентополіс кожного 10. і 22. Річна пресумерата 6\$000.

Видає:

Видавничча Спілка.

Редагує:

Осип Мартинець.

„PRACIA“

Prudentopolis

Paraná

Prudentopolis

Paraná

Brazil.

Руська Печатня в Прудентополіс.

Основана в 1910. р. в цілі розповсюдження між русько-українським народом в Бразилії і Аргентині видань в дуї релігійно-просвітнім.

Виготовляє черенками азбуки руської і португалської, всякі роботи друкарські, по цінах приступних.

В печатні можна дістати всілякі книжки видавництва ОО. Василян в Жовкві.

„TYPOGRAPHIA RUTHENA.“

Prudentopolis

Paraná

Brazil.

„Місіонар в Бразилії“.

релігійний місячник для Русинів католиків.

Виходить в Прудентополіс кожного 1-ого.

Річна пресумерата 2\$000.

Видають ОО. Василяни.

Редагує: о. Рафаїл

Криницький ЧСВВ.

„MISSIONAR“

Prudentopolis

Paraná.

Руська Гарбарня

МИХАЙЛА КЛЕМНЮСА

Гарбарня отворена в році 1909. уряджена після найновіших вимогів, виправляє шкіру всякого рола після замовлень. За роботу совістну і солідну ручить ся.

Просить ся всіх інтересованих, щоб в виправу і купно шкір аспоснували ся після назис поданої адреси:

Miguel Klempons

Rua Ivahy 5.

Prudentopolis

Paraná

MUTUA CONSTRUCTORA.

Безіменне Товариство будови домів під помешканя і господарських.

Осідок товариства — Куритиба

улиця 15. Новембра ч. 31.

Coritiba — Paraná — Caixa do correio № 87.

Поясненя і інформації подає в Прудентополі агенція АДАМА РОТА.

Руська Печатня — в Прудентополіс